

Un tren ple d'històries

Cada diumenge al matí, una vella locomotora dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya va de l'estació de Martorell-enllaç a la de Monistrol de Montserrat. Amb aquests viatges ens retrobem el record de les velles històries i del plaer de viatjar a sobre d'antigues màquines de vapor.

Enrere han quedat aquells dies en què el fum marcava una revolució i el naixement del ferrocarril canviava les relacions entre els éssers humans. Són escenes gairebé idíl·liques que es veuen cada cop menys. Sobretot, des que es va consolidar l'energia elèctrica com a motor de la nostra societat. De les poques excepcions que a hores d'ara resten, cal destacar la iniciativa que Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya duu a terme.

Cada diumenge, par tint de l'estació de Martorell-enllaç es pot gaudir d'un d'aquells viatges amb màquines de vapor on la durada no importa i on el gust per saber que ens desplaçem amb autènti-

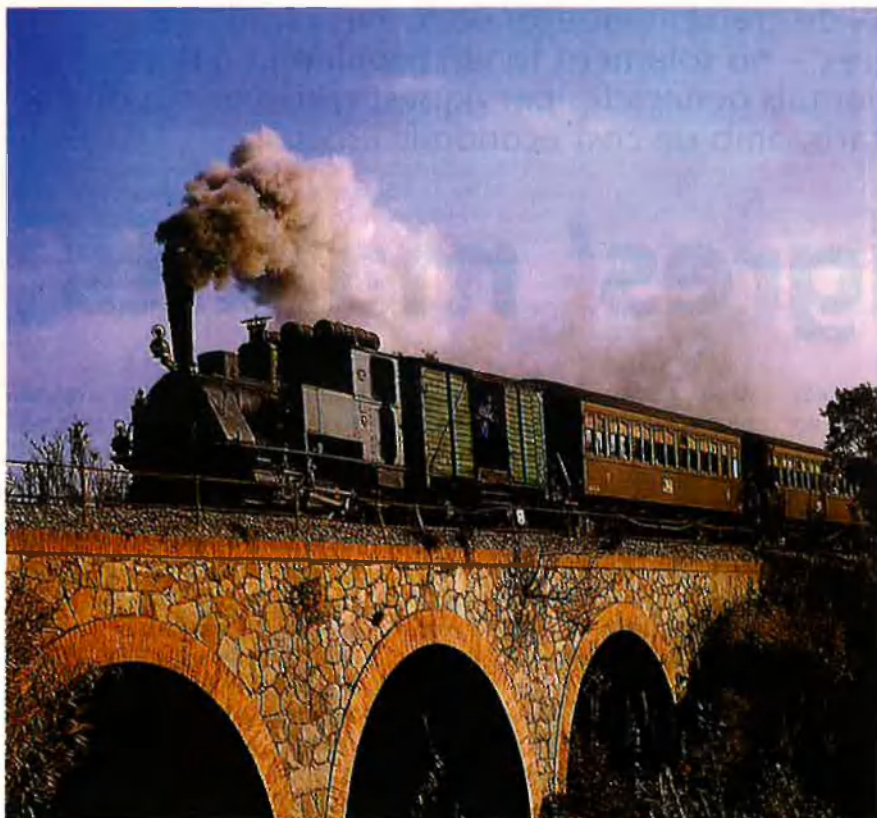
ques peces de col·leccionisme paga la pena. Cal estar ben preparats de bon matí: el viatge comença a les 11.10 h a Martorell-enllaç. Per arribar-hi s'han d'agafar les línies que porten directament a Martorell-enllaç, és a dir, les que tenen com a destinació Manresa, Olesa o Igualada. Ferrocarrils de la Generalitat recomana agafar, com a molt tard, el comboi que surt de l'estació de la plaça d'Espanya, a Barcelona, a les 10.07 h.

Hi ha, però, unes altres alternatives d'arribar-hi que no són el ferrocarril. Si hi anem amb cotxe hem de sortir de Barcelona per l'autopista A-7 en sentit Lleida-Tarragona i prendre la sortida 25. I si ho fem per la carretera nacional II ens troba-

rem que l'estació està situada al costat del punt quilomètric 588. L'estació té un aparcament propi per als usuaris. Un argument, doncs, a favor d'aquest transport.

Viatges d'il·lusió. Les diverses opcions confereixen a aquesta experiència un avantatge: no dependre de l'hora. Es pot fer el viatge d'anada i tornada amb el tren de vapor des de Martorell-enllaç fins a Monistrol de Montserrat (punt d'arribada) on fa una parada d'una hora. Però si ho preferim, també ens podem quedar a Monistrol de Montserrat més estona i tornar amb un tren de línia regular dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

ARXIU / FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

ARXIU / FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

I per acabar de completar l'oferta, hem de preveure la possibilitat de combinar el tren de vapor amb la visita a la muntanya de Montserrat.

Aquestes excursions amb el tren de vapor es poden fer tots els diumenges de l'any, tret dels mesos de juliol i agost. La durada aproximada del desplaçament és de dues hores i vint minuts durant els quals les hostesses responen les preguntes dels viatgers i venen records del tren de vapor. Al final de cada viatge rebrem un record que certificarà l'excursió que hem fet.

Ferrocarrils de la Generalitat ha preparat uns programes especials perquè els joves puguin aprendre la història d'un transport que va vertebrar la zona industrial més avançada de l'estat espanyol i que va viure amb més intensitat la revolució industrial, Catalunya. Amb aquests programes es pretén introduir una component pedagògica a aquestes excursions. Una hostessa acompanya els estudiants durant tot el temps que dura el viatge i els dona una classe introductòria d'aquest món de fum i ferro. Aquestes activitats escolars es poden fer tots els dies lectius d'octubre a juny. A cada participant es dona un dossier explicatiu de la història i l'evolució d'aquestes màquines.

ARXIU / FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Una mica d'història. La recuperació d'aquest patrimoni històric la va encetar fa temps Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (hereva de la Compañía General de Ferrocarriles Catalanes). A principis de 1980, i gràcies a la col·laboració de l'empresa de construcció de maquinària La Maquinista Terrestre y Marítima, es va restaurar la locomotora Berga 31, propietat de l'Associació d'Amics del Ferrocarril de Barcelona. L'origen d'aquesta màquina de vapor està lligat a la societat Ferrocarril Econòmic de Manresa, de Berga, que va aconseguir la concessió i l'exploració d'una línia ferroviària entre Manresa i Olban-Berga. Les primeres locomotores d'aquesta sèrie començaren

a funcionar el 1885 i es van mantenir en funcionament fins que l'electricitat va suplanter la força del vapor.

D'altra banda, també podem gaudir de la locomotora Olot 22, una de les quatre màquines construïdes a Barcelona per l'empresa La Maquinista Terrestre i Marítima per a la desapareguda línia d'Olot a Girona. Aquesta Olot 22 va entrar en servei en juliol de 1926. Mentre va estar en funcionament, s'estima que va recórrer més d'un milió de quilòmetres.

La locomotora 209 és una altra atracció d'aquests viatges. Aquesta màquina de vapor va ser adquirida al desembre de 1995 per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, que la va comprar a Carbones de Berga, SA, (filial de FECSA) per l'import simbòlic de 209 pessetes. Aquesta locomotora realitzava normalment el trajecte dels trens de viatgers de la línia Barcelona-Manresa. La van construir a Bèlgica i la van transportar amb tren fins a l'estació de Martorell-central. Una vegada muntada als tallers de la companyia, va començar a circular el 1951 i funcionà fins que es va canviar el vapor per l'energia elèctrica.

Aquesta excursió és un bon exemple, tot plegat, per entendre un episodi de la nostra història industrial. I per recordar, encara que molts més anys després, una experiència semblant a aquella que alguns catalans visqueren en la primera línia de ferrocarril de tot l'estat espanyol, que feia el recorregut Barcelona-Mataró.

Per tal de rebre més informació sobre els trens de vapor dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya cal telefonar al (93) 302 48 16.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya